

Stručná fakta pro participaci

Aktivní zapojení občanů a zainteresovaných subjektů při přípravě Plánu udržitelné městské mobility

Participace – výzva v kostce

Plán udržitelné městské mobility (Sustainable Urban Mobility Plan = SUMP) určuje program s cíli a prioritami pro dlouhodobý rozvoj dopravního systému města. Pokud mají být nalezeny úspěšné a životaschopné strategie, přechod k udržitelné mobilitě vyžaduje aktivní podporu ze strany veřejnosti a zainteresovaných stran. Proces participace založený na dialogu je nezbytný například pro společnou analýzu místních problémů s mobilitou, pro tvorbu společných cílů, určení strategií mobility a výběr opatření mobility. Zapojení občanů a zainteresovaných subjektů vytváří pozitivní základnu pro společné plánování, zlepšení základních znalostí o daném subjektu, přijímání nových myšlenek a zvyšování celkové kvality a důvěryhodnosti v rozhodovacích procesech.

Kvalitní a efektivní plánovací proces však čelí mnoha výzvám. Například nedostatku politické podpory k řízení přípravy SUMP, jež bere vážně odborné i laické názory, nedostatečné finanční zdroje nebo limity v personální kapacitě. Pokud jsou zainteresované subjekty a veřejnost nedostatečně oslovovány při přípravě SUMP, plánovači mohou nejen přijít o příležitost pro spolupráci, ale mohou také čelit neočekávaným intervencím. K dispozici je tak široký okruh nástrojů pro zapojení, z nichž musí plánovací orgány vybrat tu nejvhodnější kombinaci. A konečně, vstupy od zapojených stran musí být zapracovány do technického plánu a brány v potaz v rámci politických rozhodnutí.

Klíčové úkoly v oblasti tvorby SUMP

Institucionální spolupráce

- Prozkoumání rámců právní spolupráce
- Identifikace institucionálních subjektů a pochopení jejich agend
- Posouzení schopností, znalostí, kapacit a prostředků institucí
- Vybudování struktur spolupráce a definování odpovědnosti
- Řízení partnerství institucí
- Evaluace institucionálního partnerství

Participace

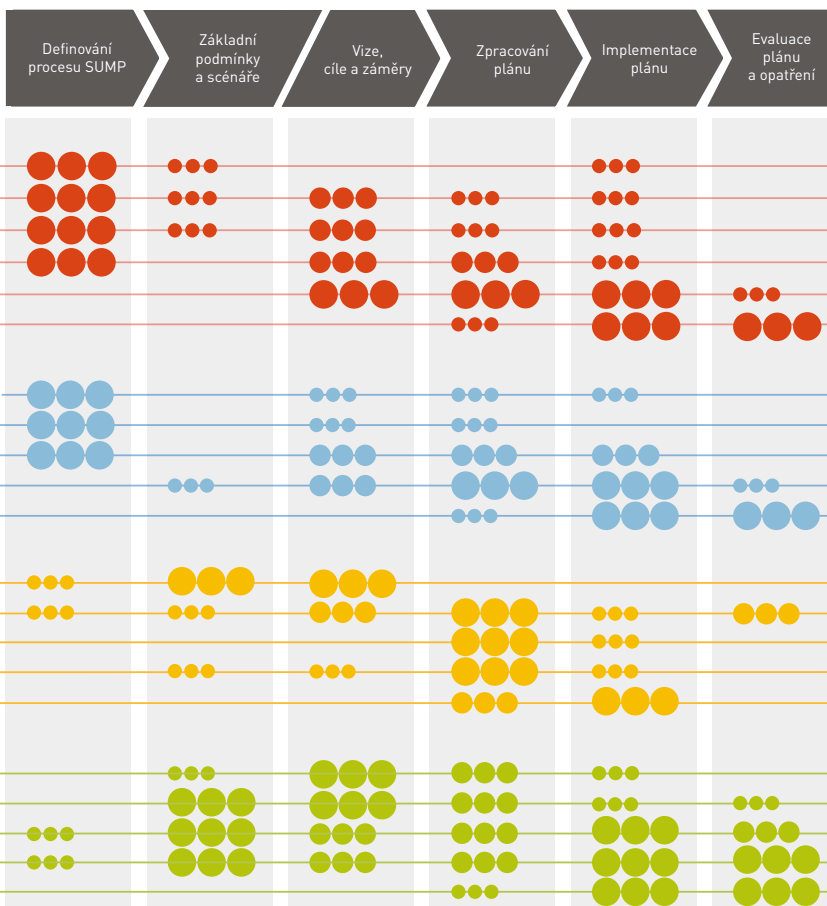
- Identifikace místních a regionálních zainteresovaných subjektů a jejich zájmů
- Příprava strategie pro zapojování občanů a zainteresovaných subjektů
- Stanovení úrovně a metod zapojování
- Řízení participace a řešení konfliktů
- Evaluace procesu participace

Výběr opatření

- Analýza stávajících opatření, cílů, problémů a trendů
- Identifikace a analýza vhodných typů strategických opatření
- Vývoj podrobné specifikace strategických opatření a balíčků
- Vyhodnocení navrhovaných opatření a jejich balíčků
- Shoda na odpovědnosti a implementaci balíčků opatření

Monitorování a evaluace

- Vypracování plánu monitorování a evaluace
- Výběr indikátorů pro monitorování a evaluaci
- Shromažďování dat a vyhledávání nových zdrojů dat
- Analýza dat a indikátorů a prezentace výsledků
- Evaluace procesu tvorby SUMP

©Rupprecht Consult, 2016

Proces SUMP je sled fází od definování procesu vytvoření plánu a evaluaci opatření. Diagram představuje klíčové úkoly SUMP pro orgány plánování, které souvisí se čtyřmi výzvami.

Institucionální spolupráce a participace jsou souvislé horizontální činnosti, se kterými by se mělo započít brzy, a to ve fázi definování procesu SUMP. Výběr opatření, jakož i činnosti monitorování a evaluace, jsou obzvláště důležité

ve fázích následného analytického a technického plánování. Diagram odráží přípravu prvního SUMP; revidování a aktualizace SUMP by pak měla vycházet z již vytvořených struktur.

Klíčové úkoly v oblasti tvorby SUMP
Zdroj: Rupprecht Consult, 2016

Setkání zainteresovaných subjektů v Budapešti
Zdroj: BKK Centre for Budapest Transport

Identifikujte fáze cyklu SUMP, v nichž bude zajišťována participace

Při vytváření participační strategie je vhodné si definovat fáze přípravy SUMP, ve kterých budou občané a zainteresované subjekty přizváni k participaci a také, zda tyto strany budou zapojeny společně či odděleně z časového i formátového hlediska. Participační strategie usnadňuje koordinaci a účastníkům poskytuje transparentnost zapojovacích procesů a jejich výstupů.

Dejte všem příležitost zapojit se

Proces participace by měl odrážet škálu aktérů a demografickou stejně jako socioekonomickou strukturu, jež je ovlivněna nebo ovlivňuje přípravu a implementaci plánu mobility. Součástí těchto struktur jsou také skupiny, které se obtížně zapojují. Existuje mnoho typů formátů zapojení, které jsou vhodné pro SUMP, každý s různým stupněm spolupráce (např. crowd – sourcing informací o místní dopravě, interaktivní rozvoj vizí, komentování návrhu plánu mobility). Plánovací tým by měl posoudit dostupné nástroje pro zapojení (osobní kontakt, online) a vybrat nejvhodnější metody pro každou fázi cyklu SUMP a každou skupinu účastníků.

Vstupy zaznamenejte a analyzujte systematicky a transparentně

Vstupy od občanů a zainteresovaných subjektů je nutno zdokumentovat, posoudit a analyzovat. Je velmi důležité jasně a otevřeně informovat o přípravě SUMP a o způsobu provádění rozhodnutí. Dialogy by měly být otevřené a respektující, zároveň však nelze očekávat, že je možné vyhovět všem návrhům.

Zajistěte dostatečné zdroje pro přípravu a provedení participačního procesu

Celý koncept participace by měl být vhodně zvolený k místnímu kontextu, zkušenostem, dovednostem, zdrojům a kapacitám. Plánování a koordinace participačních aktivit vyžaduje značné úsilí a čas. To také zahrnuje monitorování a kontrolu kvality postupu, aby bylo možné v případě potřeby přijmout nápravná opatření.

Měly by také být alokovány zdroje pro kritické posouzení efektivity participačního procesu, aby se zlepšila participace při budoucím plánování SUMP. Vytvoření kvalitní kultury zapojování je proces učení se a rozvoje vědomostí jak pro orgány, které participaci organizují, tak pro občany a zainteresované subjekty.

Chtěli byste se dozvědět více?

Další informace a příklady místních řešení můžete najít v **Manuálu pro participaci!**

Pro další informace se k nám můžete připojit na webových stránkách www.eltis.org a www.sump-challenges.eu

Tato brožura byla vytvořena v rámci evropského projektu **CH4LLENGE „Řešení klíčových výzev v plánování udržitelné městské mobility“**, který spolufinancuje Evropská komise a koordinuje společnost Rupprecht Consult

Konsorcium projektu CH4LLENGE se skládá z následujících partnerů: Rupprecht Consult (DE), Institute for Transport Studies, University of Leeds (UK), Politehnica University of Timisoara (RO), Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia (SI), The Association for Urban Transition (RO), Promotion of Operational Links with Integrated Services, Polis (BE), Union of the Baltic Cities, Sustainable Cities Commission (FI), FGM-AMOR (AT), město Amiens (FR), město Drážďany (DE), město Ghent (BE), West Yorkshire Combined Authority (UK), město Brno (CZ), BKK Centre for Budapest Transport (HU), město Krakow (PL), město Timisoara (RO), město Zagreb (HR).

Pro více informací:

European Platform on Sustainable Urban Mobility Plans
www.eltis.org/mobility-plans
E-mail: enquiries@mobilityplans.eu

European Commission
Directorate-General for Mobility and Transport
Unit C.1 - Clean transport & sustainable urban mobility
Rue Jean-André de Mot 28
B-1049 Brussels

Obsah této publikace zavazuje pouze jejich autory. Nemusí nutně odrážet stanovisko Evropské unie. Evropská komise ani agentura EASME nenesou odpovědnost za jakékoli případné využití zde obsažených informací.

Smlouva: CH4LLENGE – Řešení klíčových výzev v plánování udržitelné městské mobility, Grantová dohoda č. IEE/12/696/ SI2.644740
Název: Stručná fakta pro participaci: aktivní zapojení občanů a zainteresovaných subjektů při přípravě Plánu udržitelné městské mobility
Verze: březen 2016
Autoři: Miriam Lindenau a Susanne Böhler-Baedeker, Rupprecht Consult
Rozvržení: Laura Sarlin, Union of the Baltic Cities Sustainable Cities Commission
Úvodní fotografie: Miriam Lindenau, Rupprecht Consult

Tato brožura Stručná fakta pro participaci byla napsána v angličtině a byla do češtiny přeložena statutárním městem Brnem. Anglickou verzi brožury můžete najít na webových stránkách www.eltis.org a www.sump-challenges.eu.

Tato publikace podléhá autorským právům, která náleží Konsorciu projektu CH4LLENGE a jejím autorům Rupprecht Consult Forschung & Beratung GmbH.

